

PATRONAT D'ESTUDIS OSONENCS

CRÒNICA 2014

ARQUEOLOGIA

Els treballs arqueològics a la comarca d'Osona durant l'any 2014 segueixen una dinàmica d'activitat similar a la dels anys anteriors. La davallada en la inversió en infraestructures públiques a la Catalunya central i a la resta del territori català consoliden aquesta tendència i només les activitats de promoció privada mostren un lleuger increment. Respecte a l'arqueologia associada als projectes de recerca, i en el marc d'aprovació dels projectes quadriennals de recerca en matèria d'arqueologia i paleontologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya 2014-2017,¹ s'han aprovat cinc projectes de recerca que inclouen el territori de l'actual comarca com a part de la seva investigació. Aquests porten per títol:

- *L'Esquerda i el seu territori entorn del Ter des d'època antiga fins a la medieval*. Investigadora principal: Imma Ollich. Universitat de Barcelona.
- *Caracterització del procés d'implantació de les comunitats agrícoles prehistòriques als altiplans de la vall mitjana del riu Ter*. Investigador principal: Miquel Molist. Universitat Autònoma de Barcelona.
- *Evolució del poblament i ús del territori al prepirineu Oriental durant la prehistòria recent (8000-900 cal ANE): anàlisi arqueoecològica de les dinàmiques de canvi social i de la gestió dels recursos naturals*. Investigadora principal: Maria Saña. Universitat Autònoma de Barcelona.
- *El NE de la Citerior d'Escipió Emilià a Cèsar: la militarització del paisatge com a model de gestió territorial*. Investigador principal: Jordi Principal. Museu d'Arqueologia de Catalunya.
- *Paisatges culturals de l'Alt Congost. Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització dels resultats*. Investigador principal: Arnau Garcia. ICAC.

1. Les subvencions concedides s'han ajustat al resultat de l'avaluació dels projectes quadriennals, als pressupostos presentats i a les disponibilitats pressupostàries, d'acord amb la Resolució CLT/573/2014, de 5 de març, de modificació de les bases generals que han de regir la concessió de subvencions en matèria cultural i la Resolució CLT/1203/2014, de 15 de maig, de segona modificació de les bases específiques.

Les activitats de difusió i divulgació de l'arqueologia osonenca s'han mantingut en el marc de la realització de cursos i congressos així com tallers i seminaris. Aquests treballs, sovint realitzats des de l'àmbit de l'associacionisme, permeten doncs treballar en aspectes complementaris com són les tasques de divulgació del coneixement històric, arqueològic i patrimonial.

Excavacions arqueològiques

Al llarg de 2014, i segons dades del Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya,² s'han atorgat 24 permisos d'intervenció arqueològica, que afecten 22 jaciments o punts d'expectativa arqueològica, dels quals 14 corresponen a permisos d'excavació preventiva, un correspon a una excavació d'urgència i la resta són intervencions associades a projectes de recerca.

Excavacions programades: Les intervencions arqueològiques motivades en el marc d'un projecte de recerca s'han reduït de forma important a la comarca d'Osona. Com ja es va esmentar en la crònica anterior, el nou decret de subvencions a projectes de recerca ha portat a un any d'ajustaments. Es tracta principalment de treballs d'investigació que tenen uns objectius científics i unes línies de recerca concretes i desenvolupades per un equip pluridisciplinari.

L'Esquerda (Les Masies de Roda de Ter): Els treballs arqueològics s'han centrat a la part defensiva del conjunt medieval i a l'assentament ibèric. Per la zona de la muralla medieval la presència de fragments ceràmics ha permès contextualitzar el conjunt cap a finals del segle VIII en època carolíngia. La definició del perímetre i la realització de diverses cales han permès avançar i completar les característiques arquitectòniques d'aquest element. Els treballs al sector ibèric han permès recuperar nous nivells d'ibèric antic i de nou han posat de manifest la llarga seqüència del poblat durant la protohistòria fins l'edat del bronze. Cal assenyalar que els diversos punts on s'ha treballat són molt interessants, les cases 3 i 4, el carrer o la torre est de la zona ibèrica, i també la muralla externa del jaciment, d'època altmedieval. Treballs dirigits per Imma Ollich, Montserrat de Rocafiguera, Oriol Amblàs, Albert Pratdesaba i Àngels Pujol.

Camp de les Lloses (Tona): Els treballs arqueològics s'han centrat a l'entorn dels edificis H i I, espais que ja es van començar a excavar en anys anteriors. S'han localitzat noves estructures vinculades a aquests edificis, així com material arqueològic d'aquest moment romà-republicà. Un dels elements recuperats és un enterrament infantil dins un espai d'habitació, fet que es repeteix en tots els edificis excavats al Camp de les Lloses i que es relaciona possiblement amb algun tipus de ritual o element religiós. L'altra zona excavada ha estat a la part posterior de l'edifici B, on s'ha localitzat una zona que probablement respon a un

espai vinculat a un edifici amb usos domèstics o d'habitació. Treballs dirigits per Montse Duran, Carles Padrós, Jordi Principal i Imma Mestres.

Puig Ciutat (Oristà): La intervenció d'aquest any s'ha efectuat en el marc de l'1% Cultural derivat de les obres de desdoblament de l'Eix Transversal. Els treballs s'han centrat en avaluar el sistema defensiu de l'assentament i en comprovar l'existència d'una possible porta a l'extrem sud-est. La intervenció ha permès delimitar la muralla de l'última fase (mitjans s. I aC) en tot el perímetre est i sud-est del turó. Com a novetat important s'ha localitzat també aquesta estructura en el vessant sud, prop de l'actual accés sud. No s'ha pogut identificar amb claredat la porta d'accés perquè la zona es trobava coberta per un pedregam important, un nivell d'amortització possiblement relacionat amb la mateixa destrucció de l'assentament. Per sota del nivell de pedres s'ha identificat un nou sector i un accés tapiat, que a falta de concloure els estudis podrien correspondre o a un moment previ a la destrucció, dins l'època romana-tardo-republicana, o bé a la fase intermèdia. Per acabar, cal destacar la gran quantitat de material ceràmic en posició secundària localitzat arran de la muralla republicana, corresponent a la primera edat del ferro. En resum, es pot dir que la campanya ha servit per delimitar de manera força precisa la muralla de l'última fase de l'assentament, que permet pensar en un enfortiment de les estructures defensives en un context de setge, i ha posat de manifest la importància de l'assentament fins i tot en èpoques anteriors. Treballs dirigits per Carles Padrós, Àngels Pujol i Roger Sala.

Turó del Castell de Tona (Tona): Els treballs arqueològics endegats en el marc d'un projecte de tesi doctoral s'han centrat en la realització de prospeccions geofísiques en bona part del pla del Castell de Tona. Al costat de ponent, i prop de l'accés actual, s'han localitzat una sèrie d'estructures muràries que semblen correspondre a cases d'època medieval i moderna, si bé en els nivells inferiors és factible pensar en l'existència d'estructures anteriors, que futurs treballs hauran de precisar. Treballs dirigits per Carles Padrós i Roger Sala.

Conjunt monumental del Castell de Besora (Santa Maria de Besora): Els treballs arqueològics s'han centrat en dues àrees diferents. Per una banda s'ha ampliat l'anomenat sector ibèric a la zona de l'esplanada i per altra banda s'ha treballat també a la zona d'accés al Castell. En aquest punt han aparegut diverses estructures muràries que han posat de manifest la important ocupació en aquesta zona, atribuïble amb dubtes a l'època tardoantiga. El recinte ha acollit també el VIII Curs de Paleopatologia del Grup de Recerca en Osteobiografia. Al curs, organitzat per GROB i Àtics, hi han participat una trentena d'alumnes procedents de diverses disciplines (antropologia, biologia, arqueologia, medicina, odontologia...) i s'ha centrat en l'estudi de traumatismes i lesions per violència. Treballs dirigits per Marta Fàbregas Espadaler i Cesc Busquets.

2. Volem agrair a l'arqueòleg territorial Antoni Caballé i Crivillés del Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya l'ajuda i informació facilitada per a la realització d'aquesta crònica. Així mateix volem agrair a Albert López Mullor, Àngels Pujol, Carles Padrós i Antònia Diaz i a les empreses d'arqueologia InSitu, Àtics i Actium les dades procedents de les seves intervencions.

Excavacions preventives: Són aquelles intervencions que vénen motivades per projectes urbanístics, immobiliaris o de rehabilitació d'edificis. Es realitzen prèviament a les obres i són finançades pels diversos promotors ja siguin aquests públics o privats.

Finca del carrer Cardona, 7 - rambla del Passeig, 34 (Vic): La intervenció ha estat motivada pel projecte de remodelació de la planta baixa de l'edifici, que preveu l'obertura d'un subterrani a la finca del carrer Cardona. Els treballs han consistit en la documentació arqueològica del possible tram de muralla medieval, localitzat l'any anterior, i en el control del rebaix parcial del recrescut modern de l'estructura. Treballs dirigits per Albert Pratdesaba i Àngels Pujol.

Carrer de la Riera, 14 - Cantonada carrer Sant Just, 5 (Vic): La intervenció ha consistit en el seguiment arqueològic de l'obertura d'un forat d'ascensor. Els treballs han permès recuperar diversos nivells arqueològics entre els quals destaca un paviment de còdols que probablement dataria del segle XVII, en consonància amb l'estructura de tot l'edifici i el dovellat de la porta d'entrada. Treballs dirigits per Albert Pratdesaba i Àngels Pujol.

Roques gravades del Pla de l'Ase Mort (El Brull): La presència d'uns blocs de pedra amb possibles inscripcions gravades va motivar una intervenció arqueològica realitzada per Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona sota la promoció del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local. Els treballs d'obertura de cales per documentar la possible presència de nivells d'interès arqueològic van permetre localitzar diversos nivells de dipòsits que es van determinar d'origen natural. Els resultats van ser negatius, vegeu crònica anterior. Treballs dirigits per Pablo Martínez.

Carrer Sant Miquel Arcàngel, carrer Baixada de l'Eraime, carrer Vergós, plaça de Malla i plaça Montrodon: subministrament de serveis al convent de Santa Clara (Vic): La projecció d'una nova xarxa subterrània per subministrar serveis elèctrics a l'antic convent de Santa Clara afectà els carrers de Vergós, la Baixada de l'Eraime i la plaça de Malla. La intervenció arqueològica se centrà en la supervisió dels rebaixos fets en aquests vials, amb resultats arqueològicament escassos. Alhora, també se supervisà el rebaix fet a la plaça de Montrodon, en el lloc on s'havia de construir una rampa d'accés a l'església per a persones amb mobilitat reduïda, amb resultats arqueològics negatius. Treballs dirigits per Bibiana Agustí i Antònia Díaz.

Oppidum ibèric i mas medieval del Montgròs (El Brull): Els treballs arqueològics s'han centrat en una de les torres que flanqueja la porta principal de la segona muralla ibèrica (c. 300) i també a l'àrea septentrional d'aquesta fortificació, on, a més d'enllestir-se el descobriment d'una altra torre, ha aparegut el tancament nord del recinte. D'altra banda, s'han recuperat nivells del bronze final, ja presents en altres punts de la fortificació. Treballs dirigits per Albert López Mullor i Xavier Fierro. Diputació Barcelona.

Carrer Nou, 16 (Vic): L'actuació arqueològica centrada en el seguiment de les obres de reforma de la finca del carrer Nou núm. 16 de Vic han donat resultats negatius. Treballs dirigits per Míriam Esqué.

Monestir de Santa Clara, plaça Malla, 1 (Vic): La remodelació del jardí sostingut per la muralla de Pere III de l'antic convent de Santa Clara va fer necessària l'excavació d'una rasa i un pou destinats al drenatge d'aigües. L'execució de l'obra no mostrà cap vestigi arqueològic i, per tant, la intervenció resultà negativa. Treballs dirigits per Antònia Díaz.

Pla de la Bronza / Pla del Bronze (Folgueroles): Els treballs arqueològics han consistit en la delimitació i l'excavació de dues possibles estructures de tipus megalític localitzades entre el Pla de la Bronza, sobre el Casol de Puigcastellet, i Can Barretina. Si bé no s'ha recuperat material arqueològic d'interès antròpic, la presència de grans lloses de pedra disposades en vertical fa pensar en l'existència d'una estructura de tipus megalític, molt mal preservada en un dels punts localitzats. Treballs dirigits per Ricard Arnaiz i Patricia Rios.

Carrer del Castell (Tona): Intervenció arqueològica que ha permès recuperar estratigrafia arqueològica amb material ibèric i romà que es pot posar en relació amb el complex del Camp de les Lloses. Treballs dirigits per Óscar de Castro.

Muralla medieval de Vic. Tram de la rambla dels Montcada (Vic): En el marc d'un projecte integral de valorització, conservació i estudi de la muralla medieval de Vic, el Departament de Cultura i l'Ajuntament de Vic han endegat un estudi complet del tram de muralla que comprèn la rambla dels Montcada. Els treballs arqueològics s'han centrat en l'aixecament planimètric i l'estudi de paraments, l'obertura de sondejos i la diagnosi històrica i arqueològica del conjunt. Treballs dirigits per Carme Subiranas.

Castell de Milany (Vidrà): Els treballs han consistit en la continuació de la consolidació de les restes estructurals de tipus murari que conformen el castell. Es tracta d'una antiga fortalesa medieval bastida al segle IX, però amb reparacions posteriors i que finalment va ser abandonat a finals del segle XV. Aquesta tercera etapa dels treballs s'ha centrat en potenciar la intervenció arqueològica, un cop s'acabi la consolidació de la torre de l'homenatge. Treballs dirigits per Marta Fàbregas Espadaler.

Muralla de Pere III. Tram antic convent de Santa Clara (Vic): La intervenció arqueològica en aquest punt de la muralla es va centrar en el control dels treballs de restauració, principalment neteja i reparació de despreniments i obertures, presents al tram de muralla de Vic de l'antic convent de Santa Clara. Treballs dirigits per Antònia Díaz Carvajal.

Projecte constructiu. Millora general. Variant de Calldetenes. Carretera N-141d. PK 1+500 al 3+000 (Calldetenes): La carretera N-141d discorre entre Vic, Calldetenes, Folgueroles i Vilanova de Sau. El projecte té com a objectiu evitar el pas per l'interior del nucli urbà de Calldetenes, i per tal d'evitar aquest trànsit de pas per l'interior del nucli urbà de Calldetenes i millorar la mobilitat i la seguretat, el Departament de Territori i Sostenibilitat ha impulsat la construcció d'una variant, una actuació que s'emmarca en un conveni de col·laboració amb la Diputació de Barcelona. Amb els treballs previs de topografia, senyalització i implantació hi ha també el del seguiment arqueològic, actualment en curs. Treballs dirigits per Josep Font Piqueras.

Excavacions d'urgència: Són aquelles intervencions que es realitzen quan es descobreixen restes arqueològiques durant la realització d'una obra o actuació en un indret on no hi havia indicis de la seva existència. S'inclouen en aquesta categoria aquelles actuacions que es realitzen per protegir punts d'interès arqueològic que hagin sofert algun tipus de desperfecte i necessitin una actuació de caràcter urgent.

El Graell (Vic): L'exposició de part de les restes estructurals recuperades en l'excavació arqueològica al Graell ha fet necessària una actuació centrada en el reblliment de les restes per a la seva preservació. Aquests treballs s'han centrat en el reblliment de les estructures i per tant no han aportat nova informació d'interès arqueològic. Treballs dirigits per Daria Calpena.

Altres

Prospeccions al Clascar (Malla): Els treballs de prospecció geofísica previstos per ser realitzats al Clascar de Malla no s'han pogut portar a terme i per tant no hi ha resultats arqueològics d'aquesta proposta d'intervenció programada en el marc d'un projecte de recerca. Treballs sota la direcció de Carles Padrós i Roger Sala.

Via de Mani Sergi - El Vilar (Tona): La intervenció arqueològica prevista en aquest punt no s'ha pogut realitzar per falta d'informació i escàs espai d'actuació. Els arqueòlegs preveuen treballar en aquesta àrea en un futur en el marc d'un projecte de recerca. Treballs sota la direcció de Carles Padrós i Roger Sala.

Masia de Bracons (Sant Pere de Torelló): Estudi històric i arqueològic que ha permès documentar les diverses fases arquitectòniques associades a l'edifici. Treballs dirigits per Marta Fàbregas Espadaler.

Museus i entitats

Museu Arqueològic de l'Esquerda (Roda de Ter, Osona): Una part important de les activitats realitzades al Museu s'ha centrat en els actes de celebració dels 700 anys de la destrucció del poblat de l'Esquerda i en les tasques de coorganització de les III Jornades d'Arqueologia de la Catalunya central (vegeu l'apartat d'altres activitats).

Més concretament, el 15 de març s'inicià el cicle anual de conferències de l'Esquerda, que es va titular *700 anys de l'última destrucció de l'Esquerda*. La primera conferència va anar a càrrec d'Imma Ollich, professora de la UB i directora de les excavacions a l'Esquerda que va explicar «1314. L'última destrucció de l'Esquerda». Una segona conferència a càrrec del Dr. Agustí Colomines, professor de la UB, es va titular «Escòcia, del passat a ara». Posteriorment, una xerrada de Toni Fernández i Eugènia Bort (El Born Centre Cultural) titulada «El jaciment del Born: excavació i recuperació d'un fragment d'història», i el cicle va concloure amb una visita comentada a les excavacions del Born a Barcelona.

Al llarg de l'any també s'han fet actes puntuals com la II Fira de la Llabor Tradicional de Roda de Ter. Amb una activitat per conèixer les llavors que conreaven els antics habitants de l'Esquerda i fer un recorregut botànic pel

jaciment. Diverses associacions i escoles han realitzat visites i tallers al recinte, destaquem com a exemple l'activitat de «Ferrers per un dia», la «Primavera fotogràfica» i la seva exposició o diversos concerts, entre altres.

Pel Dia Internacional dels Museus es van presentar els treballs de restauració del primer tram de la muralla visigòtica i carolíngia de l'Esquerda.

També, com cada any, durant el mes de juliol s'han portat a terme els cursos de l'assignatura *Arqueologia Medieval de Camp*, de la Universitat de Barcelona, i la posterior XXXVIII Campanya d'Excavacions al Jaciment de l'Esquerda.

Durant aquest any el Museu ha albergat les exposicions itinerants «Cavalls i poder en el món ibèric», complementada per xerrades i una activitat de llaura; l'exposició «Play Stories, juga i aprèn amb els Clicks», amb un taller d'Stop Motion per participar en la confecció d'una petita pel·lícula sobre el 1314. També s'ha inaugurat un mòdul de mirada tàctil.

El mes de setembre es van completar els actes de commemoració dels 700 anys de l'última destrucció de l'Esquerda on destaca l'espectacle «1314, l'última destrucció de l'Esquerda».

Finalment, cal esmentar que durant el mes de juliol es va signar el conveni per a l'aplicació de l'1% Cultural provinent de les obres de l'Eix Transversal per a la realització de la museografia del Museu Arqueològic de l'Esquerda. I que el Museu Arqueològic de l'Esquerda va ser una de les candidatures finalistes en la modalitat C dels premis de l'Associació de Museòlegs de Catalunya (AMC). Aquesta modalitat correspon als projectes de creació o reforma integral de museus i equipaments culturals, destinada a prestigiar, reconèixer i fer públics els projectes museològics i/o museogràfics de caràcter permanent i a la seva repercussió en el panorama cultural català, amb especial interès en la seva incidència en el territori.

Centre d'Interpretació del Camp de les Lloses (Tona): El Centre ha organitzat i participat en nombroses activitats. Destaca, en el marc dels actes del Tricentenari a Tona la presentació del còmic «Lliures o morts» a càrrec dels seus autors, Jaume Clotet i David Montserrat; la caminada històrica de Tona del segle XVIII i la conferència del Sr. Toni Fernández, director de les excavacions arqueològiques a l'antic mercat del Born de Barcelona, titulada «400 anys d'història 300 anys després».

Amb motiu del Dia Internacional dels Museus, es va presentar com a peça de l'any una escudella sagnadora procedent del Pla del Castell datada del segle XVII. Destaquen també les diverses jornades de portes obertes i diverses propostes d'actuació que van des de la reproducció de pa antic a la divulgació de la ruta de l'aigua. Cal recordar que l'espai també ha albergat l'exposició itinerant titulada «I+D Ibers + desenvolupament», i ha gestionat les excavacions arqueològiques que s'han realitzat al jaciment.

Des del centre es porten diversos projectes com el dels paleoconreus antics. Aquest any es van plantar cereals i lleguminoses al camp experimental dels Ametllers amb l'objectiu d'experimentar la rotació dels conreus del «trènit». I s'ha iniciat un nou projecte titulat «Les dones i les criatures, avui i en el passat, en el territori de Tona, des d'una perspectiva de gènere per al foment de la igualtat». Aquest

projecte rep el suport de la Regidoria de Benestar i Salut de l'Ajuntament de Tona i la Mancomunitat la Plana i ha estat subvencionat per l'Institut Català de les Dones i la Diputació de Barcelona. En bona part d'aquestes activitats hi participa l'associació AcuCALL (Associació Cultural Camp de les Lloses).

El Centre d'Investigacions Arqueològiques d'Osona: Aquesta entitat, per la seva part, ha realitzat diverses activitats de divulgació on destaca la visita a les muralles de Vic, en el marc dels actes del Tricentenari i en col·laboració amb l'Ajuntament de Vic (Festa Major d'estiu 2014). Així mateix ha col·laborat en les visites guiades al Temple Romà i ha assessorat diverses entitats i particulars en temes de patrimoni arqueològic.

El grup Arqueologia Social i Comunitària a Riudaura, Vallfogona i Vidrà: Aquest grup ha continuat amb les activitats de difusió del patrimoni cultural als municipis de Vallfogona de Ripollès (Ripollès), Vidrà (Osona) i Riudaura (la Garrotxa). Destaca l'organització d'un seminari titulat «Característiques, ús i funció dels fossats prehistòrics i protohistòrics», que es va realitzar a la UAB a finals d'any.

Altres activitats

Els dies 17 i 18 d'octubre van tenir lloc les III Jornades d'Arqueologia de la Catalunya Central organitzades pels Serveis Territorials de la Catalunya Central i el Departament de Cultura de la Generalitat i que es van realitzar al Museu Arqueològic de l'Esquerda. Aquesta tercera trobada va permetre conèixer la recerca que es porta a terme a les comarques de la Catalunya central. De les aportacions osonenques destaca el bloc monogràfic dedicat al període històric situat entre l'antiguitat tardana i la creació de la Marca Hispànica, on les noves troballes del jaciment de l'Esquerda aporten una informació cabdal. S'han presentat també els resultats de l'estudi dels atuells ceràmics del segle XVIII procedents de Casa de Convalescència de Vic i s'ha completat amb la presentació de les comunicacions sobre les intervencions més rellevants que s'han realitzat a la Catalunya central al llarg de 2012 i 2013. Les jornades van concloure amb una visita guiada al jaciment arqueològic de l'Esquerda.

Els dies 4 i 5 d'octubre es va celebrar 14è *Cap de Setmana Ibèric*, una iniciativa per a la difusió dels assentaments ibèrics de Catalunya organitzada per la Ruta dels Ibers des del Museu d'Arqueologia de Catalunya amb el tema «+ DONA! La dona al món ibèric».

Tres assentaments ibèrics de la comarca, el Turó del Montgròs (el Brull), el Casol de Puigcastellet (Folgueroles) i l'Esquerda (Masies de Roda) han ofert diverses activitats entorn d'aquesta temàtica. Al turó del Montgròs es va fer una visita guiada al jaciment per part dels arqueòlegs excavadors, una visita teatralitzada titulada «Una dona entre guerres» i un tastet amb condiments de beguda inspirats en època ibèrica. Al Casol de Puigcastellet les activitats van començar amb una caminada popular fins al jaciment on es va fer un tast ibèric i un taller amb plantes útils per la cultura ibèrica (tintura, medicina, alimentació i demostració del procés tèxtil). I, finalment, a l'Esquerda les jornades van començar

amb una visita comentada i una xerrada, «La dona i l'àmbit domèstic en el món ibèric de l'Esquerda». Es van presentar també els materials arqueològics ibèrics de l'Esquerda relacionats amb l'àmbit domèstic, en el marc d'una exposició al Museu Arqueològic de l'Esquerda. I, finalment, un esmorzar i tastet de cervesa Ausesken i una sèrie de tallers experimentals.

Els dies 26, 27 i 28 de setembre van tenir lloc les Jornades Europees de Patrimoni de Catalunya. Aquestes jornades, de caràcter pluridisciplinari, van tenir múltiples activitats, però aquí només s'esmenten breument les que fan referència al patrimoni arqueològic. Al Camp de les Lloses es va portar a terme un taller de «Coure pa a l'antiguitat, d'Egipte a Roma i de Roma a Tona». Amb l'elaboració de pa egipci i pa romà d'ofrena a la deessa Ceres «libum», a càrrec de Joaquim Sañé del Museu del Pa de Tona. Aquest acte va anar acompanyat d'una conferència titulada «Les dones al 1714», a càrrec de la Dra. Mariela Fargas de la Universitat de Barcelona, acte inclòs també dins la commemoració del Tricentenari a Tona. El Patronat d'Estudis Osonencs va organitzar unes visites guiades al Temple Romà explicant les noves troballes arqueològiques al recinte, amb el recolzament del Centre d'Investigacions Arqueològiques d'Osona. I al Museu de l'Esquerda l'activitat es va centrar en una visita guiada al jaciment ibèric i medieval a càrrec dels directors de les excavacions.

En el marc de les activitats culturals realitzades pel mateix Patronat d'Estudis Osonencs, durant el mes de desembre s'ha portat a terme una sessió titulada «Introducció a la fotografia arqueològica». En aquesta sessió hi han participat el Centre d'Arts la Farinera, el Centre d'Investigacions Arqueològiques d'Osona i altres professionals com Cassany Designe i Terravell3D.

Volem destacar també que l'Ajuntament de Manlleu ha inaugurat una pàgina web que es diu «Manlleu arqueològic. Un viatge als orígens», consultable a <http://www.manlleu.cat/manlleuarqueologia/> i que constitueix una important eina de treball per a la preservació i la difusió del patrimoni del municipi i de la comarca.

Necrològica: Lamentem el decés del Dr. Prim Bertran i de la Dra. Mercè Roca, ambdós professors de la Universitat de Barcelona, i que van ser formadors de molts arqueòlegs que han treballat a la comarca d'Osona. Fem arribar el condol a la família i lamentem la seva pèrdua.

Anna Gómez Bach

CRÒNICA METEOROLÒGICA DE L'ANY 2014

L'any 2014 va estar un any força complicat i irregular. S'han de destacar sobretot les tempestes de l'estiu, localment fortes i acompanyades de calamarsa i pedra. La precipitació acumulada fou per sobre de la climàtica a la majoria dels observatoris. Tot i que la mitjana anual de temperatura va ser pràcticament semblant a la mitjana climàtica, cal remarcar que les mínimes foren molt suaus i les màximes també, i això ha fet que la mitjana quedés normal.

GENER

Un mes normal pel que fa a precipitacions i amb temperatures altes, les mitjanes van quedar gairebé dos graus per sobre de la climàtica.

Els primers quinze dies foren amb temps estable i anticiclònic, amb bancs de boires a les fondalades de la Plana i amb contrast tèrmic destacat. Les màximes s'enregistraren el dia 3 i les mínimes, el primer dia de l'any. El pas de perturbacions atlàntiques molt desgastades van deixar algun ruixat feble. Temps més variable la segona quinzena. Cal destacar els ruixats més actius el dia 18, amb la majoria de la pluja recollida del mes, i també les primeres nevades, amb cotes de 800 a 1000 m amb algunes enfarinades als punts més alts de la comarca: Montseny, Cabrerès i Bellmunt. Pel que fa al vent, els cops més forts foren els dies 17, 27 i 30, amb cops de 35 km/h de WSW.

FEBRER

El mes de febrer fou sec, ventós i seguint la tònica del gener, força càlid a la major part de la comarca.

La variabilitat va seguir sent el més destacat. Bancs de boira matinals, gelades i glaçades, vent de moderat a fort, i un contrast tèrmic important entre el matí i les hores centrals del dia. Les perturbacions atlàntiques van seguir passant i deixant poca cosa. Cal destacar la perturbació de diumenge dia 9 a la nit, aquesta força més activa, que va entrar més pel SW i amb sorpresa inclosa, una petita entrada d'aire fred va fer baixar la cota de neu fins als 600 m i amb aiguaneu als 500 m. A partir de les onze de la nit, nevava amb intensitat al Lluçanès, i deixà 1 cm a Olost i també a punts del Cabrerès. També, i altre cop al Lluçanès, la primera tempesta s'enregistrà la matinada del diumenge dia 16. Els primers quinze dies hi va haver vent de moderat a fort i algunes pluges acompanyades de fang. La segona quinzena el temps fou més estable i anticiclònic. Cal destacar també l'oscil·lació tèrmica de les temperatures durant el mes, amb màximes de 18 a 20° C, la majoria durant el dia 15, i les mínimes a principi de mes. Fou un mes un altre cop amb temperatures suaus. La bonança d'aquests dies es va notar sobretot amb els arbres i plantes, ja que van començar a rebrotar les nogueres i figueres i es començaren a veure algunes abelles i també el pas d'algunes cigonyes.

MARÇ

Un mes sec i molt suau. Altre cop el més destacat del març foren les temperatures, amb màximes més pròpies del mes de maig, i fou el mes més sec de l'any a la majoria dels observatoris.

Va començar el mes amb el pas d'un front força desgastat que va deixar ruixats dispersos per la comarca els dies 2 i 3, acompanyat sobretot el dia 4 amb vent fort del NW. El temps fou més estable i anticiclònic del 6 al 19, amb bancs de boira i les típiques inversions tèrmiques a la plana de Vic, amb temperatures sota zero al llarg d'aquests dies. Les més altes foren del 15 al 19, amb màximes de 25 a 27° C, més pròpies del mes de maig. La bonança d'aquests dies es va notar en pràcticament tots els arbres i plantes, i es començaren a veure algunes abelles i formigues. Cal destacar l'entrada de la primavera el dijous dia 20, a les 17:57 h local.

Però els últims dies del mes el canvi va ser radical. Una entrada d'aire fred i el pas de dues perturbacions van reactivar l'atmosfera, provocant ruixats i alguna tempesta dispersa. Cal destacar diumenge 23 al migdia, amb ruixats de calabruix sobretot al Lluçanès, a l'oest de Vic, Gurb, Sant Bartomeu del Grau i Malla, entre d'altres, i també els dies del 29 al 31, amb pluja destacada al cantó del Montseny, amb 51,5 mm a Viladrau. Tot això acompanyat d'una baixada important de les temperatures que deixaren calamarsa a Sant Pere de Torelló i nevades al Cabrerès, entre 2 i 4 cm a Rupit. Fins i tot en alguns observatoris la mínima més baixa fins aquestes dates es va donar el dilluns dia 24. Pel que fa al vent, cal destacar el cop més fort el dissabte entre els 50 i 70 km/h de S a SW.

ABRIL

El mes fou plujós a gran part de la comarca, amb pluja molt ben repartida. Pel que fa a les temperatures, un altre cop per sobre del que tocaria.

A principis de mes cal destacar els dies 3 i 4 amb una profunda perturbació, acompanyada de vent del S, que deixà ruixats generals i generosos acompanyats d'una bona quantitat de fang. La precipitació més destacada es recollí al Cabrerès i al Montseny amb 46 mm a Rupit el dia 3, a la resta entre 11 i 29 mm. Entre els dies 5 i 10 la variabilitat fou el més destacat, amb temperatures més baixes i algun banc de boira. Altre cop el pas d'un front els dies 11 i 12 va deixar ruixats i tempestes localment fortes i acompanyades de calamarsa i pedra, amb 15,6 mm a l'Esquirol i entre 7 i 11 mm a la plana de Vic. Dissabte dia 12 les tempestes, molt locals, van afectar sobretot el SE i el SW de la comarca, deixant 13,5 mm amb calamarsa i fort vent a la Guixa o 12 mm a Seva. Amb una tempesta curiosa ja que no va travessar el riu: un ruixat feble a la zona del Remei i ni una gota a la resta de Vic. Després d'uns dies de calma, un últim front entre els dies 20 a 26 deixà la majoria de la pluja del mes, amb 22 mm a Vic el dia 22.

MAIG

La meteorologia del mes de maig va estar marcada pel pas de diverses perturbacions d'origen Atlàntic, i que van deixar força pluja al llarg del mes. Es poden distingir quatre episodis de precipitació. El més destacat del 25 al 31 del mes, que va arreglar un mes força sec. Les temperatures força normals per l'època.

S'encetava el mes amb ruixats força generals a tota la comarca, el pas d'un front el primer dia del mes va deixar entre 2 i 7 mm. Del 2 a l'11, temps anticiclònic amb contrast tèrmic destacat i alguns bancs de boira, i les temperatures altes, amb les màximes més altes del maig el dia 10, entre 27 i 30° C. Canvi radical de temps pel pas d'una altra perturbació entre els dies 11 i 13. Va tornar a deixar ruixats i tempestes locals, sobretot la matinada del diumenge dia 11 amb entrada d'aire fred en alçada que va fer créixer grans nuvolades. Aquests primers 20 dies del mes de maig seguiren sent molt secs a la majoria dels observatoris de la comarca. Tot i el domini dels núvols bona part del mes, la precipitació acumulada era minsa, per exemple, a Vic, fins al dia 21 eren de 12,7 mm. El pas d'una cua de front amb una mica d'entrada d'aire fred en alçada deixà ruixats dispersos i irregulars de curta durada la nit del dia 20 al 21 entorn de les dues de la matinada. Aquesta, acompanyada de fang i amb quatre trons, es notà sobretot al SE de la comarca, amb 7 mm a Seva o 6 mm a Tavèrnoles i amb vent del SW amb cops de 30 a 50 km/h.

El diumenge dia 25 es produí un canvi important, l'entrada d'aire fred en alçada va fer créixer nuvolades que deixaren ruixats la nit del diumenge i la matinada de dilluns. Dimarts, una petita treva. I cal destacar sobretot el dimecres 28, amb ruixats i tempestes amb pluja molt ben caiguda i amb quantitats molt irregulars: 6 mm a Sant Vicenç de Torelló, 30 mm a Sant Julià de Vilatorrada, 28,1 mm a Roda de Ter o 26 mm a Gurb, cap al cantó de Santa Cecília de Voltregà. Com a dada important, podem esmentar la caiguda d'un potent llamp al campanar de Collsuspina que en destrossà la part superior i una pluja de 33,6 mm.

JUNY

Si fem un repàs al mes de juny fou sec i calorós la primera part del mes, amb domini del sol i temperatures altes, amb màximes que superaren els 33° C. Pel que fa a la segona meitat del mes, la inestabilitat fou la tònica general, amb tempestes localment fortes i amb calamarsa i pedra. Cal destacar les precipitacions acumulades el mes de juny: Torelló: 174,2 mm, dels quals 55 van caure el dia 15 en poca estona i amb un bon gruix de calamarsa; Sant Hipòlit de Voltregà, 146,7 mm; Sant Vicenç de Torelló, 146,7 mm; Sant Pere de Torelló, 132,5 mm; la Gleva, 128,4 mm; Olost de Lluçanès, 99 mm, o Vic, 99,9 mm.

Del dia 1 fins al dia 13, el sol i la calor van ser els protagonistes del mes. La depressió situada al N de l'Atlàntic i l'anticicló de les Açores van provocar que un corrent d'aire càlid procedent de l'Àfrica afectés tota la Mediterrània pràcticament fins al centre d'Europa, deixant temperatures de ple juliol, amb màximes més altes que les enregistrades l'estiu de l'any passat en alguns observatoris. Al principi de la setmana, concretament el dijous dia 5, hi va haver algun ruixat feble durant la

nit i matinada. A partir del dissabte dia 7, ambient molt càlid amb nuvolades en forma de virga i carregades de pols del desert, però sense precipitacions.

La segona quinzena del juny la variabilitat fou la tònica general, amb matins tranquils i amb domini del sol la majoria dels dies, però amb tardes amb pluges i tempestes localment fortes o molt fortes i acompanyades de calamarsa i pedra. Cal destacar sobretot l'espectacular tempesta del diumenge caiguda a Torelló, amb 55 mm caiguts en poca estona i amb un bon gruix de calamarsa, que a causa del pendent dels carrers va deixar col·lapsat el centre de Torelló. Cal destacar també les inundacions, algun arbre tombat i desperfectes diversos als aparells electrònics per la potència dels llamps. Pràcticament, les tardes de la majoria dels dies els ruixats dispersos i irregulars localment molt forts van caure a bona part de la Plana, 47,3 mm de Sant Hipòlit de Voltregà o 41 mm de Taradell. La precipitació d'una altra tempesta el dimecres a la nit deixà força aigua en general. Aquesta tempesta deixà tres vaques mortes per la caiguda d'un llamp a Rupit. Dels últims dies del mes cal destacar el matí de Sant Joan, amb tempestes molt fortes que deixaren entre 50 i 80 mm en poca estona entre Olost, Perafita, Sant Bartomeu del Grau i Vidrà. I el dia 29 hi hagué tempestes localment fortes i amb pedres de la mida de pilotes de golf sobretot a Tona, el Brull i alguns altres observatoris.

JULIOL

Fou un mes fresc i tempestuós. Cal destacar els 15 dies de precipitació, dels quals nou van ser amb tempesta i acompanyats de calamarsa. La pluja acumulada del juliol fou per sobre de la mitjana: 208 mm a Torelló, 195,5 mm a Sant Pere de Torelló, 175,6 mm a Sant Vicenç de Torelló, 144 mm a Sant Hipòlit de Voltregà, 123 mm a la Gleva, 182 mm a Manlleu, 97 mm a Vic o 74,3 mm a la Guixa.

Seguia la tònica dels últims dies del juny, amb temperatures fresques, algunes més pròpies del mes de maig. Cal destacar el pas de fronts que van deixar ruixats i tempestes localment fortes, sobretot el matí del dilluns dia 7, quan un front actiu que va entrar per ponent va deixar ruixats localment forts i amb molt aparell elèctric. Destaquen els 50 mm de Torelló, 44,6 mm de Sant Vicenç de Torelló, 50 mm de Sant Pere de Torelló i 35,6 mm de Manlleu. Fou molt menys actiu al sud de la comarca. Sens dubte, el més destacat del mes de juliol, altre cop com al mes de juny, van ser els ruixats i les tempestes, localment fortes o molt fortes, sobretot del centre al nord de la comarca.

A principis de mes, entre l'1 i el 3, hi va haver algun ruixat feble. Però hi hagué molta més activitat els dies del 6 al 9, amb ruixats dispersos, irregulars i localment amb tempesta, la més activa el dia 7. Entre els dies 10 i 23 una nova treva, només amb alguns ruixats febles. I altre cop una altra entrada d'aire fred en alçada va reactivar l'atmosfera deixant ruixats forts amb tempestes i calamarsa en alguns observatoris.

Pel que fa a les temperatures les més altes foren el dia 18, superant els 33 i 35° C a la majoria dels observatoris. Les mínimes el dia 8, després d'una bona entrada d'aire fred que deixà les primeres tempestes d'aquest juliol.

AGOST

El mes d'agost fou fresc i tempestuós. La inestabilitat va ser present fins als últims dies del mes, plujós i amb alguns rècords de precipitació, com els 233,9 mm d'Olost, la precipitació acumulada més important des del 1986, o els 194,6 mm de Vic. Les precipitacions acumulades dels tres mesos d'estiu tenen la dada més destacada a Torelló amb 565 mm i Sant Hipòlit de Voltregà amb 476,2 mm. A la resta, registres superiors als 100 mm en general, excepte en alguns observatoris del sud de la comarca. Les temperatures del mes d'agost, i en referència a la mitjana, van quedar un grau per sota.

L'activitat atmosfèrica va continuar essent la protagonista també durant aquest mes. Les tempestes localment fortes van anar regant cada dia diferents punts de la Plana, sobretot del N i NW de la comarca. Però cal destacar sobretot dues tempestes. En primer lloc la del Lluçanès i Vic del dimecres dia 6, que va durar des de les 19:30 h fins a les 22:30 h, amb pluges localment intenses i que deixaren registres de més de 60 mm al Lluçanès i 56,2 mm a Vic. En canvi, només de 3 a 5 mm al cantó de Tona i Taradell. I en segon lloc l'episodi del 20 al 22, amb una tempesta localment forta el dia 22 amb 57,7 mm a Vic. Durant els primers deu dies i els últims deu dies del mes va caure la majoria de pluja, i pràcticament en només tres dies.

Entre els dies 9 i 19 el temps fou més estable, tot i que no va fer net del tot encara amb alguns ruixats i tronades. La màxima del mes s'enregistrà el dia 10, amb temperatures entre els 30 i 35° C, ja que només un parell de cops es va passar dels 30° C. La resta del mes tant les màximes com les mínimes foren molt suaus. Pel que fa al vent, cal destacar el dia 22, durant la tempesta, amb 72,2 km/h del W. Com a nota curiosa, un miler de cigonyes van fer estada a la Plana entre el dissabte 23 i el diumenge 24; mai un grup tan nombrós havia passat per la Plana.

SETEMBRE

El mes de setembre fou similar a tot l'estiu d'enguany amb un repartiment més extens per la comarca i amb precipitació i quantitats localment molt abundants i caigudes en poca estona. Cal destacar un altre cop les pedregades i també les fortes tempestes localment amb molta aigua i fort vent. Pel que fa a les temperatures, seguien essent molt suaus, les màximes a principi de mes, i les més baixes el dia 27. Les boires a la Plana foren presents bona part dels primers vint dies.

Entre els dies 4 i 9, tempestes localment fortes i intenses als llocs habituals d'aquest any: Torelló i Roda de Ter. Les més destacades amb 104,9 mm el divendres dia 5, a Roda de Ter amb una tempesta molt intensa, amb carrers que pràcticament eren rius que deixaren desperfectes a bona part del poble. I també a Torelló, amb 83,5 mm, Manlleu, amb 83,4 mm o Sant Vicenç de Torelló, amb 81 mm. Res a veure amb altres poblacions com per exemple Vic, amb només 2,8 mm. I si el divendres teníem aiguats, dissabte la pedregada a Torelló deixà pedres de la mida d'ous de gallina i fins i tot algunes de més grosses, causant nombrosos desperfectes a teulades i cotxes, entre d'altres, i que va ferir a una dona de 70 anys per la caiguda d'una pedra al cap. De la resta de la setmana cal

destacar la tempesta localment forta que va caure al SW de la comarca deixant 38,4 mm a la Guixa o 28 mm a Calldetenes, i acompanyada de calamarsa i algun gra de pedra.

De l'11 al 15, un altre cop els ruixats i les tempestes foren protagonistes a la comarca. Aquest cop van afectar sobretot el S i el SW, tempestes localment fortes i acompanyades de molta activitat elèctrica. Cal destacar la nit del diumenge al dilluns entre Muntanyola, Tona i Taradell, amb dues tongades de pluja que deixaren entre 40 i 56 mm en poca estona. La màxima precipitació la trobem a Tona amb 56,6 mm, Taradell amb 47,2 mm i Muntanyola amb 43,7 mm, amb una pluja caiguda en molt poca estona, 32,5 mm en 30 minuts, i acompanyada de vent fort, que va provocar diversos desperfectes, aiguats i un petit esclafit que afectà, sobretot, des de Muntanyola, passant per Tona, Taradell i més amunt de Puig-l'agulla. Pel que fa a Vic s'han de destacar les boires matinals, pràcticament cada dia, i sobretot la tempesta del diumenge a la nit, que va deixar 20,9 mm. Del 15 al 25 el temps fou més tranquil, amb bancs de boira matinals i amb algun ruixat dispers de tarda. Els últims dies del mes, i sobretot el dia 28, la llevantada que es va situar a la Mediterrània ens va deixar pluges generals i amb quantitats destacades, amb alguns aiguats a les Guillerries. Se superaren els 70 mm a Espinelves i sobretot afectà la Selva i el Gironès amb registres de més de 140 mm, que van provocar inundacions en aquelles zones. Pel que fa a Vic, a partir del migdia hi va haver un ambient fred i humit amb pluges fins al vespre i la nit, amb 27,2 mm a Vic i 29,8 mm a la Guixa. Les més destacades foren els 72,8 mm a Prats de Lluçanès, 78 mm a Espinelves, 56,6 mm a Rupit, 43,8 mm a la Gleva i 47,9 mm a Olost. Cal destacar, també, la tempesta del dia 29, que deixà 17 mm a la Gleva i 19,6 mm a Sant Vicenç de Torelló.

OCTUBRE

L'octubre de 2014, juntament amb els de 2001, 2006 i 2013, ha estat dels més càlids dels darrers 65 anys. Una depressió situada a l'Atlàntic i una entrada d'aire càlid del S va mantenir les temperatures altes. Pel que fa a precipitacions, foren totes concentrades durant els primers deu dies, sobretot la nit del dissabte dia 4, amb ruixats i tempestes localment fortes que van deixar 34,6 mm amb algun gra de calamarsa a Vic i en poca estona.

El temps fou força mogut els primers deu dies del mes d'octubre, amb alguns ruixats destacats, acompanyats de tempesta i de vent fort de garbí amb cops de 60 km/h. Durant la resta del mes el temps fou anticiclònic i tranquil, amb bancs de boira a les fondalades i un bon contrast tèrmic entre el matí i les hores centrals del dia. Les temperatures suaus i la pluja important caiguda els mesos anteriors van fer que tornessin a florir algunes plantes com el romaní i algunes flors. També van rebrotar alguns arbres i fins i tot van treure flor i fulla petita. Pel que fa als bolets, la collita es va allargar molt i amb molta quantitat, però tant en el cas de les pinenques com dels rovellons, la majoria van sortir corcats.

NOVEMBRE

Del mes de novembre el que sí cal destacar és que va ser un mes càlid i molt plujós.

A principis de mes, entre els dies 1 i 5, un ruixat fort i acompanyat de tempesta afectà sobretot el Lluçanès i el nord d'Osona, amb 36,1 mm a Olost en poca estona i amb nevades als Pirineus, que van fer baixar una mica les temperatures. Del 6 al 12, temps anticiclònic, amb boires i fort contrast tèrmic, i amb les primeres gelades. Del 13 al 19, el pas d'un front va deixar ruixats generals el dia 14 i amb vent fort del WNW amb cops de 60 km/h. Els últims dies de mes van salvar el novembre de ser un mes sec, una llevantada durant l'última setmana va deixar la major part de la pluja entre els dies 26 i 30, amb pluja general i molt generosa a tota la comarca, que va provocar la crescuda de rius i rierols i fins i tot algun desbordament en alguns punts del riu Ter. Pel que fa a les temperatures foren suaus, només amb algun dia puntual en què van baixar sota zero, amb la primera gelada, i única, que es va donar el dia 19 a la plana de Vic. Seguint la tònica dels darrers mesos, la mitjana va ser 1° C per sobre del normal.

DESEMBRE

La temperatura mitjana del mes va estar una mica per sobre de la climàtica. De pluja, poca, per sota de la mitjana. El més destacat: el vent fort de tramuntana.

El desembre fou un mes amb un bon contrast. La primera meitat del mes va ser inestable, amb el pas d'alguns fronts força desgastats que deixaren alguns ruixats. Cal destacar el vent fort del NW i de tramuntana amb cops de 70 a 95 km/h, que va provocar força desperfectes i tombada d'arbres, sobretot per culpa de la pluja del novembre, que va deixar el terreny molt tou. Pel que fa a pluja, cal esmentar sobretot els dies 14 i 15, amb una minillevantada que afectà sobretot el S de la comarca. Durant la major part del mes les temperatures foren suaus. La segona part del mes fou més normal, amb inversions tèrmiques, fred i amb una bona nevada als Pirineus del Ripollès, amb vent fort del NW que portà algunes volves de neu al N de la comarca. Cal destacar també els bancs de boira gebradora i les temperatures mínimes mes baixes de l'any, enregistrades en els últims dies del mes.

Xarxa Meteorològica d'Osona (XMO)
Informació: Manel Dot i Anna Jiménez

El temps a Osona any 2014

Observatori	Dies de precipitació	Litres per metre quadrat								Dies de boira	graus centígrads						Dies sota zero	
		Pluja		Dia més plujós		Mes més plujós		Mes més sec			Dia més fred			Dia més càlid				Mitjana anual
		Total	Dia	Mes	Litres	Mes	Litres	Mes	Litres		Dia	Mes	Graus	Dia	Mes	Graus		
Cantonigròs																		
Centelles	95	787,7	30	nov	47,0	nov	174,3	març	4,3	46		gener	0,0		gener	0,0	-	0
Espinelves	110	780,0	29	nov	79,0	nov	219,0	febrer	13	0	31	des	-5,2	20	sete	278,2	11,80	65
Folgueroles	152	867,4	22	agost	74,5	nov	177,1	març	6,4	36	31	des	-6,5	18	juliol	33,2	13,16	56
Gurb	106	880,2	22	agost	56,5	nov	151,0	març	9,2	77	31	des	-6,8	19	juliol	35,6	14,61	57
Hostalets de Balenyà	149	787,3	22	agost	38,2	set	152,2	març	4,2	0	31	des	-4,5	18	juliol	33,6	14,23	36
L'Esquirol																		
La Gleva	153	938,5	22	agost	63,4	agost	182,7	març	3	88	31	des	-6,1	18	juliol	34,8	12,67	54
Lluçà																		
Malla (Torrellebreta)	118	870,2	4	octubre	47,9	nov	164,1	març	9,6	64	30	des	-6,5	18	juliol	33,0	13,06	59
Manlleu	135	954,8	22	agost	109,6	agost	187,2	març	2,6	76	31	des	-6,1	18	juliol	34,7	12,96	53
Muntanyola	111	752,0	22	agost	57,6	nov	153,6	març	6,9	0	29	des	-4,2	18	juliol	32,4	12,41	32
Olost de Lluçanès	142	970,0	22	agost	101,6	agost	233,9	març	8,1	39	31	des	-6,9	10	agost	33,6	13,18	76
Oristà																		
Prats de Lluçanès	125	888,4	28	set	70,5	agost	211,3	març	7,4	32	24	març	-5,0	8	juny	32,5	10,69	35
Roda	147	940,6	5	set	104,9	set	178,1	març	3,7	119	31	des	-6,5	10	agost	35,5	14,38	53
Rupit	139	995,7	29	nov	78,4	nov	202,6	octubre	15,6	0	31	des	-6,6	18	juliol	31,8	11,20	83
Sentfores (La Guixa)	138	862,1	29	nov	44,8	nov	165,2	març	12,8	80	31	des	-6,1	18	juliol	34,8	13,50	63
St. Boi del Lluçanès																		
Sta. Eulàlia de Riuprimer	113	861,2	29	nov	62,4	nov	185,8	març	12,2	0	31	des	-5,5	18	juliol	34,0	12,83	46
St. Hipòlit de Voltregà	132	952,9	14	juny	47,3	agost	186,5	març	5	0	30	des	-6,0	18	juliol	35,5	14,21	52
St. Julià de Vilatorrada	130	1011,3	22	agost	77,8	nov	216,9	març	10,6	57	31	des	-6,6	18	juliol	32,8	12,53	65
St. Pere de Torelló	126	1112,3	30	nov	187,6	juliol	191,5	des	12,9	0	30	des	-6,1	18	juliol	33,5	13,25	50
Taradell	142	889,4	29	nov	59,2	nov	174,6	març	12,8	0	31	des	-4,7	10	agost	34,1	13,04	40
Tavernoles	132	995,6	22	agost	78,6	nov	194,0	març	12,4	52	31	des	-5,3	18	juliol	33,8	13,86	45
Torelló				gener	0,0	gener	0,0	gener	0	0		gener	0,0		gener	0,0	-	0
Vic	137	918,8	22	agost	57,7	agost	194,6	març	13,1	86	31	des	-6,2	18	juliol	34,1	13,39	54
Vidrà	87	1145,9	30	nov	93,0	nov	247,0	octubre	16	0		gener	0,0		gener	0,0	-	0
Viladrau	185	1012,6	22	agost	52,5	nov	217,9	octubre	31	0	28	gener	-4,0	17	juliol	31,4	11,93	58
Calldetenes																		
Collfred (Vidrà)																		
Collsuspina	140	860,3	11	set	55,7	set	185,5	març	9,8	50	30	dese	-5,9	18	juliol	35,5	10,87	52
El Brull	88	1066,9	1	des	78,0	set	160,0	març	17	0		gener	0,0		gener	0,0	-	0
Ciuret (Vidrà)	98	1165,8	29	nov	82,7	nov	269,9	des	25,2	0		gener	0,0		gener	0,0	-	0
Sora	0	0,0																
St. Bartomeu del Grau	72	1007,0	29	nov	87,0	agost	221,0	març	9	0		gener	0,0		gener	0,0	-	0
Sta. Eugènia de Berga																		
St. Vicenç de Torelló	118	998,0	18	gener	212,0	nov	170,0	març	8	0		gener	0,0		gener	0,0	-	0
Vilanova de Sau	80	883,7	22	agost	63,0	set	168,0	març	17	0		gener	0,0		gener	0,0	-	0

X.M.O. (Xarxa Meteorològica d'Osona). Coordinen: Bruna Surinyach, Anna Jiménez i Manel Dot.